

**EL LLIBRE
DE LA SETMANA**
PERFIL

JOHN FANTE NO VA ACONSEGUIR EL RECONeixEMENT DE LA CRÍTICA I DEL PÚBLIC FINS DESPRÉS DE LA SEVA MORT, L'ANY 1983. ÉS AUTOR DE LA SAGA D'ARTURO BANDINI I DE NOVEL·LES COM 'PLENS DE VIDA' (1952) I 'LA GERMANDAT DEL RAÏM' (1977)

MARINA
ESPASA

vides del conjunt de tanoques i aixafaterrossos italoamericans que pul·lulen borratxos per les pàgines d'aquest llibre lluminós, a estones profundament melangiós, però ple de vida. És un cant a la vida mediterrània, la de debò, no la de l'anunci melindrós i buit de la cervesa nostrada (pobre Rusiñol, si l'hagués vist!): un cant a la vida passada en companyia dels amics, bevent el vi de la vinya que creix a la feixa de sota casa, anant a la muntanya, cantant cançons amb la veu estripada i estomacant els fills que no volen ser manobres com tu perquè un dia els va caure un llibre de Dostoievski a

Deia Rusiñol que hem vingut a aquesta vida a passar els estius sota una parra: aquesta és l'actitud que guia les

les mans i van entendre que només podien ser escriptors.

Perquè això és el que li va passar al protagonista de *La germandat del raïm*, en Henry Molise, quan tenia 20 anys. Ara en té 50, i ja en fa uns quants que és escriptor. Viu lluny de San Elmo, el poble californià on va créixer sota l'ala d'una *mamma* que es desviava pel marit i els fills, i aterrorit pel mall d'un pare petit i nerviut, histèric, que només pensava a jugar a pòquer, seduir dones i beure vi amb els amics de l'ànima, en Zarlino, en Cavallaro i en Ramponi. Se'n recorden de l'atabalament d'en Ray Liotta a *Un dels nostres*? ¿D'aquella ansietat per arribar a tot arreu, per fer feliç a tothom encara que t'hi deixis la pell? Això és exactament el que li passa a en Henry des del minut en què decideix agafar un avió i anar a consolar la mare que, als 74 anys, ha decidit no aguantar-li ni un episodi més d'adulteri al vell Nick i demanar el divorci. Tot serà molt més senzill – i molt més complicat – quan en Henry franquegi les portes de tela mosquitera de l'entrada de casa: l'amenaça de divorci només era un truc suadíssim de vella dama napolitana per atreure el seu *bambino*, i l'olor dels macarrons i estofat, la roba de quan era adolescent, els coberts i plats amb què tornarà a menjar i la proposta absurda del pare de construir un fumador de pedra a la muntanya seran les noves realitats que li cauran a sobre com un eixam d'abelles o un exèrcit de crancs que el poden deixar masegat. ¿Sobreviurà a una ració tan extraordinària de pasat, com si s'hagués de cruspir tres *calzone* i quatre *ossobucchi* de cop? Sí, quan vegi les arrugues que solquen el rostre i les mans grogues del pare i, tot ell, es commogui en entendre que el pare només vol fer

LA GERMANDAT DEL RAÏM
JOHN FANTE
EDICIONS DE 1984
192 PÀG. / 15 €

LA NOVEL·LA DE FANTE ÉS UN CANT A LA VIDA MEDITERRÀNIA DE DEBÒ, LA QUE ES PASSA EN COMPANYIA DELS AMICS, BEVENT VI, ANANT A LA MUNTANYA I CANTANT CANÇONS

l'últim encàrrec de la seva vida amb ell per ensenyar-li com es puja una paret dreta... encara que la que acaben pujant sigui torta i deformada. Qui n'aprèn més, el pare vell o el fill no tan jove? Qui tenia més talent, tot sol, que un grapat d'escriptors contemporanis de renom? No ho dubtin: John Fante. Si John Steinbeck va descriure com ningú la depressió dels anys trenta a *El raïm de la ira*, Fante retrata a la perfecció la vida de províncies californiana dels 70. A veure si el llibre no es podria haver titulat *El raïm de l'alegria*.

Fa poc ha mort James Gandolfini, l'actor que va immortalitzar Tony Soprano a les pantalles domèstiques de mig món: un dels finals de temporada més memorables, i més delicats, de la sèrie, passa en un restaurant. Tothom ha menjat i ha begut a cor què vols. Reclamen a l'oncle Junior que s'aixequi i canti *Core 'ngrato*, una cançó tradicional napolitana. Tothom escolta, i la melodia es converteix en el fil que uneix els maldecaps i el dolor de tots els gàngsters, fills d'uns emigrants arrencats d'una terra pobra i supersticiosa que celebren i rememoren cada vegada que mengen pasta i beuen vi, com una eucaristia diària, o sempre que unes notes de música els ressonen per dins. És el mateix efecte que aconsegueix la prosa de Fante, senzilla i directa com un cop de puny, però amb un revestiment de vellut fi. Gràcies a l'esplèndida i vigorosa traducció d'en Martí Sales, que ja havia traduït *Pleus de vida*, sentim renegar aquests adolescents de 70 anys en un català gens refistolat però ben arrelat: malparit, bandararra, torracollons, etcètera. Felicitats a ell i a l'editorial que ha decidit publicar uns quants llibres del mateix autor: és així com es crea el públic lector. ♦♦

DAN FANTE

EL SECRET DE ...
Josep Pedrals

Josep Pedrals és un poeta hiperactiu. Tard o d'hora us el trobareu, amb el grup de música Els Nens Eutròfics, declamant en un poble, en un mitjà de comunicació o fins i tot en un concert sobiranista. Ha guanyat el premi Lletra d'Or amb *El romanço d'Anna Tirant* (LaBreu). Pel que explica, el llibre no té gaires secrets, amb l'excepció dels diàlegs entre Pedrals i un interlocutor fictici, Quim Porta, en els quals l'autor ha volgut exposar els dubtes que a vegades els amics comenten sobre el seu estil: "Hi ha persones que em

suggereixen que el que escric té molta tècnica però que al cap i a la fi són *mamonades* sense emoció".

Pedrals té un divertit poema eròtic, *La lectora*, que obre el llibre *El furgatori*, en el qual empra una bella metàfora d'una dona que es masturba lubricant-se els dits amb la tinta de les pàgines d'un llibre que ha humitejat: "Després amb l'alè mullia / i amb els dits fregava els mots / per dur-se la poesia / com a tinta d'ambrosia / a altres llavis més remots". En una presentació, una senyora d'uns 50 anys, elegant, se li va acostar i en

un apart li va confessar que ho havia fet, que s'havia masturbat amb els dits mullats amb tinta d'un llibre. No va saber què respondre, sorprès per la intimitat que una desconeguda compartia amb ell.

Pedrals diu que és més difícil un espectacle poètic davant 10 o 20 persones que no al Camp Nou. L'autor va recitar un poema durant el Concert per la Llibertat. Creu que potser va ser l'artista que més temps va ser damunt l'escenari, quinze minuts. La raó? Es van saltar el seu torn i va haver d'esperar que l'acompanyés el seu

CRISTIAN
SEGURA

VA RECITAR UN POEMA DE BROSSA AL CONCERT PER LA LLIBERTAT DE DISSABTE

amic Màrius Serra. Pedrals va recitar excel·lentment, sense errors de cap mena malgrat que al davant tenia 80.000 persones. "És que no els veus, el públic és molt lluny. En canvi, en un recital normal, pots distingir les cares dels assistents, dels coneguts". Pedrals m'assegura que ho va passar pitjor en una lectura en un casal de Badia del Vallès davant d'un grup d'adolescents. Al final la cosa va acabar bé, els joves van pujar a l'escenari per llegir poemes, però Pedrals no hi ha tornat, i insisteix que allò del Camp Nou va ser més fàcil. ♦♦